

Hành trình “Y đức vị nhân sinh”

ISSN: 2734-9195 13:44 07/10/2026

Đó chính là nền tảng của hành trình từ giảng đường đến chiếc áo blouse trắng. Để mai sau, không chỉ tạo nên những người biết chữa bệnh bằng kiến thức, mà còn tạo nên những người biết chăm sóc từng sinh mệnh bằng trái tim có đạo đức.

Tôi từng đau ốm, đi khám bệnh, nằm viện. Tôi từng thăm nom, trông người ốm trong bệnh viện. Tôi cũng từng thực hiện, tham dự nhiều chương trình thiện nguyện tại bệnh viện. Trong mỗi hoàn cảnh ấy, tôi đều cảm nhận rõ thiện tình, tâm huyết và sự thấu cảm của những người làm nghề y, hiểu thế nào là “Lương y như từ mẫu” - người thầy thuốc, người bác sĩ như mẹ hiền. Và tôi biết, tôi hiểu, đó chính là: **Y đức**.

Cánh cửa mới...

Đầu tuần, tôi về Trường Đại học Y khoa Tokyo Việt Nam (Ecopark, Hưng Yên) dự lễ khai giảng năm học mới, nơi con gái lớn của tôi cùng hơn một trăm bạn đồng trang lứa chính thức trở thành tân sinh viên của trường.

Cùng chào đón tân sinh viên K11 Trường Đại học Y khoa Tokyo Việt Nam

Vậy là các bạn bắt đầu hành trình mới: bốn năm dùi mài kinh sử, rèn giũa tâm tính, để tương lai không xa trở thành những người thầy thuốc, những người bác sĩ.

Cánh cửa giảng đường đại học khác nhiều lắm với cánh cửa trung học hay phổ thông cơ sở, nhất là tại ngôi trường liên danh cùng Nhật Bản - đất nước Mặt trời mọc. Bởi người Nhật nổi tiếng với sự chẩn chu, nghiêm khắc, cầu toàn và tinh thần làm việc rất cao. Các tân sinh viên, vì thế, cũng bắt đầu hành trình thử thách nhân tâm.

Học tập tốt, rèn luyện tốt, sau bốn năm tôi luyện, ít nhất là vậy, những tân sinh viên sẽ bước đến những chân trời mới. Đó có thể là bệnh viện, trạm xá, trạm y tế hay phòng nghiên cứu y khoa... Chặng đường mới, với những thử thách lớn gấp bội: chạy đua với thời gian, giành giật sự sống, cứu giúp bệnh nhân.

Học Y, học Đức và học Phật

Là sinh viên trường Y, tất nhiên các bạn học Y: y thuật, y dược, y kỹ và những chuyên ngành khác nhau. Bên cạnh đó, yếu tố quan trọng góp phần làm nên danh tiếng, nhân cách của mỗi bác sĩ tương lai chính là đạo đức nghề nghiệp.

Nên, học Đức là vậy: từng ngày rèn tâm, giũa tính, trau dồi sự nhẫn nại, tôi luyện tinh thần; để khi bước vào nghề có được sự vững tin, vững tay, luôn giữ được “trái tim nóng cùng cái đầu lạnh”, biết cân bằng và hài hòa những thái cực cảm xúc.

Học Phật, y đức của người bác sĩ gắn với lòng từ và tâm bi mẫn. Hệ giá trị ấy gắn gũi với giáo lý đức Phật, nên có nhiều điểm tương đồng, nhiều bài học có thể liên hệ tới Phật pháp.

Đức Phật chăm sóc người bệnh. (Nguồn hình minh họa: Internet)

Còn nhớ, đức Phật cũng từng trải qua không ít lần bạo bệnh. Trong những cơn đau, đức Phật vẫn chính niệm, tỉnh giác, an nhiên tự tại, không hề than vãn hay để tâm sân khởi lên. Đức Phật dạy: *“Dẫu thân có đau, đừng để tâm đau”*.

Đức Phật đã phân chia bệnh thành hai phạm trù căn bản: thân bệnh và tâm bệnh. Ngài nói rằng, chúng ta có thể dễ dàng bắt gặp một người tự nhận mình thân không bệnh trong một năm, thậm chí đến một trăm năm; nhưng rất khó tìm được trong số những người ấy một người không bị tâm bệnh, dù chỉ trong khoảnh khắc.

Trong Luật tạng cũng có câu chuyện đặc biệt đáng suy ngẫm đối với những người học và hành nghề y.

Có lần đức Phật gặp một vị tỳ kheo bị bệnh kiết lỵ, nằm trong tình trạng rất bẩn thỉu vì phân và nước tiểu. Không có ai chăm sóc vị ấy.

Đức Phật không đứng từ xa để giảng một bài pháp về lòng từ bi. Ngài cùng A Nan trực tiếp lấy nước, tắm rửa và chăm sóc người bệnh. Sau đó, đức Phật tập hợp Tăng chúng và hỏi vì sao không ai chăm sóc vị tỳ kheo ấy. Khi các vị trả lời rằng người bệnh không làm gì cho họ, đức Phật dạy rằng các vị không có cha mẹ để chăm sóc mình; nếu không chăm sóc lẫn nhau thì còn ai chăm sóc? Và Ngài đưa ra một lời dạy rất mạnh: *“Ai muốn chăm sóc Ta thì hãy chăm sóc người bệnh”*.

Trường Đại học Y khoa Tokyo Việt Nam, nơi Y đức chấp cánh tương lai

Đây không chỉ là câu chuyện về tình thương. Đó là quan niệm rất sâu sắc về đạo đức chăm sóc. Đáng chú ý hơn, Luật tạng còn mô tả khá cụ thể những phẩm chất cần có của người chăm bệnh: phải biết chuẩn bị thuốc, biết điều gì có lợi và điều gì có hại cho người bệnh, không chăm sóc vì lợi dưỡng thế gian, không ghê sợ trước những công việc khó chịu khi chăm người bệnh, đồng thời biết khích lệ và làm cho người bệnh an tâm.

Những điều ấy, sau hàng nghìn năm, vẫn gợi mở nhiều suy nghĩ cho Y giới hôm nay. Giới chuyên môn nhưng thiếu trách nhiệm thì chưa đủ. Có lòng thương nhưng thiếu năng lực cũng chưa đủ. Người thầy thuốc cần cả năng lực chữa bệnh và phẩm chất của một người biết chăm sóc người bệnh.

Từ đó, dễ thấy mối liên hệ chặt chẽ giữa **“học Y, học Đức và học Phận”**.

Học **Y** để giỏi nghề, vững chuyên môn.

Học **Đức** để thấm nhuần tinh thần “Lương y như từ mẫu”.

Học **Phận** để thấu hiểu từng nỗi đau mà bệnh nhân phải chịu đựng, biết nhìn nhận bệnh tật một cách sâu sắc hơn và lựa chọn phương pháp điều trị phù hợp. Vừa chuẩn y nghề, góp phần chữa thân bệnh; vừa từ hòa, bi mẫn, giúp bệnh nhân xoa dịu nỗi đau tinh thần (tâm bệnh).

Cùng chụp hình lưu niệm dịp Lễ khai giảng năm học mới (ngày 05/10/2026)

Đến trường Y, đứng bên khoảng sân rộng, nhìn lên bầu trời, cảm xúc trong tôi thật khó tả. Tôi chợt nghĩ: mỗi tân sinh viên hôm nay đã bước qua một cánh cửa mới, một chân trời mới rộng mở đón chào. Nơi ấy ngập tràn ánh sáng: ánh sáng tri thức, ánh sáng của y đức.

Đó chính là nền tảng của hành trình từ giảng đường đến chiếc áo blouse trắng. Để mai sau, không chỉ tạo nên những người biết chữa bệnh bằng kiến thức, mà còn tạo nên những người biết chăm sóc từng sinh mệnh bằng trái tim có đạo đức.

Đó cũng là ý nghĩa của hành trình “Y đức vị nhân sinh”.

Bài và ảnh: **Nguyễn Quốc Dũng Hạnh**